

การประชุมระดับภูมิภาคเวทีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง สปป. ลาว

ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

ครั้งที่ 1 วันที่ 22-23 กุมภาพันธ์ 2560

ณ เมืองหลวงพระบาง สปป. ลาว

ผู้แทนฝ่ายไทย 13 คน

- ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ
- สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- กรมประมง
- สถาบันชุมชนสัมพันธ์น้ำโขง
- ผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการ
แม่น้ำโขงแห่งชาติไทย
- ผู้เชี่ยวชาญด้านประมง
- ผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม

สาระสำคัญในเวทีการประชุม วันที่ 22 ก.พ. 2560

ผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๑๘๐ คน จากหน่วยงานภาครัฐบาลประเทศสมาชิก ประเทศหุ้นส่วน ผู้พัฒนา องค์กรอิสระ ภาคการศึกษา ผู้สื่อข่าว และบริษัทผู้รับสัมปทานก่อสร้าง

ช่วงที่ 1

พิธีเปิด โดย ฯพณฯ สมมาตร พลเสมา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สปป. ลาว

คำปราศรัยในช่วงพิธีเปิด สปป.ลาว มีความคาดหวังว่าการศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำในแม่น้ำโขงสายประธาน (Council Study) มีผลการศึกษาที่สามารถเชื่อถือได้ โดยควรมีการศึกษาผลกระทบทั้งด้านบวกและลบ ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งมีการเสนอข้อคิดเห็นต่อคณะมนตรีอย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีการส่งเสริมการพัฒนาที่เท่าเทียมกันของประเทศสมาชิก

สำหรับกรณีการพัฒนาโครงการฯ เขื่อนปากแบง สปป.ลาว จะใช้บทเรียนที่ผ่านมา รวมทั้งการรับฟังการปรึกษาหารือร่วมกับทุกภาคส่วน โดยคาดหวังว่าจะได้รับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และมีความเข้าใจต่อการพัฒนาโครงการฯ สปป.ลาว ยินดีสนับสนุนประเทศในกลุ่มน้ำโขงในการพัฒนาประเทศโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความต้องการและความจำเป็นเพื่อการพัฒนา

สาระสำคัญในเวทีการประชุม วันที่ 22 ก.พ. 2560

- MRCS ได้กล่าวถึงกรณีการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของการดำเนินงานใน ครั้งนี้ MRCS จะมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโครงการฯ อย่างทั่วถึง พร้อมรับฟังความคิดเห็นทุกภาคส่วน โดยผู้ที่สนใจสามารถเสนอแนะข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะผ่าน เว็บไซต์ MRC (www.mrcmekong.org)
- การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการ PNPCA และ Council Study ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และบทเรียนที่ได้ เช่น เผยแพร่เอกสารและทำขบวนการให้เร็ว ขึ้น แปลข่าวสารให้เป็นภาษาประเทศสมาชิก มีวัตถุประสงค์ของขบวนการที่ชัดเจน

สาระสำคัญในเวทีการประชุม วันที่ 22 ก.พ. 2560

ช่วงที่ 2 กระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้า (PC) การถอดบทเรียนและ วัตถุประสงค์ของการปรึกษาหารือโครงการฯ ปากแบ่ง

- ภาพรวมของกระบวนการ PNPCA และความตกลงแม่น้ำโขง 2538
- การดำเนินการตามขั้นตอนการปรึกษาหารือล่วงหน้าที่ผ่านมาและ
การถอดบทเรียน เช่น แนวทางการดำเนินงาน ต้องมี TbEIA หลังขบวนการ 6 เดือน
ทำอะไรต่อ ต้องมีผู้เข้าร่วมปรึกษาหารือให้หลากหลายขึ้น
- วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงานของการปรึกษาหารือล่วงหน้า
โครงการฯ ปากแบ่ง และแผนการดำเนินงานภายหลังกระบวนการปรึกษาหารือ
- ถาม-ตอบ

สาระสำคัญในเวทีการประชุม วันที่ ๒๒ ก.พ. ๒๕๖๐

ช่วงที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านไฟฟ้าพลังน้ำอย่างยั่งยืนของลาวและโครงการฯ ปากแบง

- โครงการไฟฟ้าพลังน้ำปากแบง เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของลาวและยุทธศาสตร์ด้านการลดความยากจน และการพัฒนาลุ่มน้ำ
- ภาพรวมของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำปากแบง และรายละเอียดการออกแบบโครงการฯ

สาระสำคัญในเวทีการประชุม วันที่ ๒๒ ก.พ. ๒๕๖๐

ช่วงที่ 4 การแบ่งกลุ่มอภิปราย

- กลุ่มที่ 1 ด้านเทคนิคเรื่องอุทกวิทยา ความปลอดภัยของเขื่อน และการเดินเรือ
- กลุ่มที่ 2 ด้านเทคนิคเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม

สาระสำคัญในเวทีการประชุม วันที่ 22 ก.พ. 2560

ช่วงที่ 5 สรุปลสาระสำคัญและข้อเสนอแนะของโครงการปากแบ่งและ กระบวนการ PNPCA

- ให้คำนึงถึงผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม ตลอดจนผลกระทบสะสม
- ให้พิจารณาแยกระหว่างผลกระทบในประเทศ และผลกระทบข้ามพรมแดน
- ข้อมูลที่ใช้ประกอบการศึกษา ควรเป็นข้อมูลปัจจุบันให้มากที่สุด
- แนวทางการออกแบบโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเบื้องต้น (Preliminary Design Guidance for Proposed Mainstream Dams in the Lower Mekong Basin: PDG) ควรได้รับการทบทวน
- ปัญหาผลกระทบของน้ำท่วมกลับ ยังไม่ชัดเจนครอบคลุมและเพียงพอ ควรจะต้องศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม
- มีกลไกการชดเชยผลกระทบจากน้ำท่วมกลับ เข้ามาในเขตชายแดนประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

สาระสำคัญในเวทีประชุมวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560

ช่วงที่ 1 กระบวนการศึกษา Council Study

- วัตถุประสงค์ ความก้าวหน้า ผลการดำเนินงาน
- การสร้างแบบจำลองสถานการณ์หลักและย่อย ของการศึกษาด้านต่าง ๆ พร้อมถาม-ตอบ

ช่วงที่ 2 การแบ่งกลุ่มอภิปราย

- กลุ่มที่ 1 การประเมินผลกระทบด้านอุทกวิทยา และสิ่งแวดล้อม
- กลุ่มที่ 2 การประเมินผลกระทบด้านเศรษฐกิจสังคม

สาระสำคัญในเวทีประชุมวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560

ช่วงที่ 3 เพิ่มความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วมและ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อบทบาทใน Council Study และขบวนการ PNPCA

- การดำเนินการต่อไปและความร่วมมือขององค์กรอื่นๆ
- สรุปผลการประชุม
 - ✓ ให้มีการพิจารณาเรื่องการออกแบบและกำหนดรูปแบบการประเมินผลกระทบสะสม
 - ✓ กังวลเกี่ยวกับชุดข้อมูลที่มีความแตกต่างกัน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสถานที่
 - ✓ แบบจำลองที่ใช้ จะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง
 - ✓ อื่นๆ

สาระสำคัญในเวทีประชุมวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560

ทัศนศึกษาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำไซยะบุรีเพื่อดูความก้าวหน้าของการก่อสร้างโครงการฯ

โครงการฯ ไชยะบุรี

ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

- H.E. Monemany NHOYBOUAKONG รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สปป.ลาว เป็นประธาน
- ผู้เข้าร่วมประชุม ประมาณ 156 คน ประกอบด้วย ผู้แทนจากประเทศสมาชิกประเทศคู่เจรจา หุ่นส่วนพัฒนา NGOs สถาบันการศึกษา องค์กรอิสระ หน่วยงานที่ดำเนินการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำใน สปป.ลาว

ผู้แทนฝ่ายไทย 12 คน

- ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ
- สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- กรมประมง
- ผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม
- ผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการ
แม่น้ำโขงแห่งชาติไทย
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ประธานมูลนิธิเพื่อการบริหารจัดการ
น้ำ

อย่างยิ่งย่น

- ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอุทกวิทยา ตะกอนและ
ความปลอดภัยเขื่อน
- ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจสังคม

ช่วงที่ 1: การนำเสนอข้อมูลโครงการ

- ผลการประชุมระดับภูมิภาคเวที
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โครงการฯ
ปากแฉ่ง ครั้งที่ 1 (22-23 ก.พ. 2560)
ณ เมืองหลวงพระบาง สปป.ลาว
- นำเสนอขั้นตอน กระบวนการและ
แผนการดำเนินงาน
- นำเสนอ ผลร่างรายงานทบทวนด้าน
เทคนิค โครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อน
ปากแฉ่งฉบับที่ 2 (17 เมษายน 2560)

รายงานทบทวนด้านเทคนิค ฉบับที่ 2

1. อุทกวิทยาและชลศาสตร์ (Hydrology and Hydraulics)
2. ตะกอนและการธรณีสัณฐานลำน้ำ (Sediment Transport and River Morphology)
3. ความปลอดภัยเขื่อน (Dam Safety)
4. การเดินเรือ (Navigation)
5. คุณภาพน้ำ ความสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ และปริมาณน้ำเพื่อรักษาสีงแวดล้อม (Water Quality, Aquatic Ecosystem Health and Environmental Flows)
6. ทางปลาผ่าน และนิเวศการประมง (Fish Passage and Fisheries Ecology)
7. การประเมินผลกระทบข้ามพรมแดนในด้านเศรษฐกิจและสังคม (Trans-boundary Socio-Economic Impacts)

ช่วงที่ 2: การแบ่งกลุ่มย่อย

- ✓ อุทกวิทยาและชลศาสตร์
ตะกอนและการธรณีสัณฐานลุ่มน้ำ
- ✓ ความปลอดภัยเขื่อน และ
การเดินทางเรือ
- ✓ การประมงและสิ่งแวดล้อม
- ✓ เศรษฐกิจและสังคม

ช่วงที่ 3 : เวทีเสวนา

- ผู้แทนจากประเทศสมาชิก
- ผู้แทน สปป.ลาว ในฐานะ
เจ้าของโครงการฯ ปากแบง
- ผู้แทน **MRCS**

ประเด็นคำถาม

- ความเห็นต่อการจัดเวทีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ประเด็นข้อห่วงกังวลต่อการพัฒนาโครงการ

ข้อห่วงกังวลจากเวทีเสวนา

1. การรับรู้ข้อมูลโครงการฯ ปากแฉ่ง การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับภูมิภาค
2. ระดับน้ำเก็บกักของโครงการฯ ปากแฉ่ง ที่จะส่งผลต่อปริมาณน้ำที่เอากลับในพื้นที่จังหวัดเชียงราย
3. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ-สังคม (เกษตร ประมง ท่องเที่ยว ผลกระทบสะสมด้านเศรษฐกิจ-สังคม)
4. มาตรการ/ แนวทางลดผลกระทบที่มีต่อประชาชน และความสมบูรณ์ของระบบนิเวศลุ่มน้ำ รวมถึงการจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม
5. เสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมไทย-ลาว เพื่อเป็นตัวแทนในการติดตามผลกระทบข้ามพรมแดน(มีองค์ประกอบจาก ภาครัฐ และภาคประชาสังคม)

ขอขอบคุณค่ะ

ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ

อุทกวิทยาและชลศาสตร์ ตะกอนและการธรณีฐานลำน้ำ

- ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค่อนข้างจำกัด
- ควรมีการทบทวนผลกระทบต่อประเทศไทยในเรื่องปริมาณน้ำท่วม (บริเวณแก่งผาได) แนวทางบริหารจัดการเขื่อนในแม่น้ำโขงสายประธาน ทั้งตอนบน และตอนล่าง
- ผลกระทบจากตะกอนในพื้นที่ท้ายน้ำของโครงการฯ และผลกระทบข้ามพรมแดน

คุณภาพน้ำ

- ข้อมูลความสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ และปริมาณน้ำ ไม่เพียงพอ
- เสนอให้มีแนวทางการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ และการประเมินผลกระทบข้ามพรมแดน

ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ

ทางปลาผ่านและนิเวศการประมง

- ควรมีแนวทางเลือกในการปรับเปลี่ยนรูปแบบทางผ่านปลา โดยประยุกต์ใช้ผลการศึกษาจากโครงการเขื่อนไชยะบุรี
- ขอให้ทำการทบทวนผลการศึกษาแนวทางเลือกทางผ่านปลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ควรมีการประเมินผลกระทบด้านการประมงและระบบนิเวศวิทยา และระบบติดตามตรวจสอบด้านการประมง (การอพยพของปลา ผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจสังคมของประชาชน)

ความปลอดภัยเขื่อน

- กำหนดค่ามาตรฐานควรสอดคล้องตามมาตรฐานสากล
- ทำการประเมินการพังทลายของเขื่อน และผลกระทบต่อพื้นที่ท้ายน้ำ
- วิเคราะห์แผ่นดินไหว
- ปรับรูปแบบการเดินเรือให้เหมาะสม

ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ

การประเมินผลกระทบข้ามพรมแดนในด้านเศรษฐกิจและสังคม

- ไม่มีการเปรียบเทียบกรณีมีโครงการฯ และไม่มีโครงการฯ
- ข้อมูลโครงการฯ ไม่เพียงพอสำหรับการประเมินผลกระทบข้ามพรมแดน และผลกระทบสะสม
- เสนอให้มีการขยายการประเมินผลกระทบและเพิ่มทางเลือกมาตรการลดและบรรเทาผลกระทบ

